

УДК 338.483.1(477.83)

Наталія ЛИСИК

ТУРИСТИЧНІ РЕСУРСИ СКОЛІВЩИНИ

Розглядаються туристичні ресурси населених пунктів Сколівського району, зокрема, дерев'яні сакральні споруди (церкви та дзвіниці), виконані в класичному бойківському стилі, що є пам'ятками архітектури державного та місцевого значення.

Ключові слова: туристичний ресурс, культурно-пізнавальний туризм, релігійний туризм, пам'ятка архітектури, бойківська школа церковного будівництва.

У своєму вітанні з нагоди дня туризму 27 вересня 2011 р. Президент України Віктор Янукович зазначив: “Наш багатий потенціал – величезний природно-заповідний фонд, розмаїття пам'яток культурної спадщини та доброзичливість українців – зобов'язує нас створити якісний туристичний продукт, який гідно конкуруватиме у світі” [1].

На сьогоднішній день Сколівщина є доволі привабливою для розвитку туризму, адже цей район придатний як для літнього, так і для зимового відпочинку.

Сколівський район розташований у південній частині Львівської області. У складі району 56 населених пунктів, заселених етнічною групою бойків. За даними археологічних досліджень, територія Сколівщини була заселена ще в добу кам'яного віку. На території селища Славського знайдено крем'яні знаряддя праці епохи неоліту [2, с. 27].

У Сколівському районі є пам'ятки архітектури місцевого та державного значення (старовинні дерев'яні церкви, каплиці та дзвіниці); найбільший в Україні центр гірськолижного спорту – селище міського типу Славське; понад 35 заповідних об'єктів, серед яких відомі Урицькі скелі, давньоруське городище Тустань, водоспади поблизу с. Дубина і с. Корчин, родовища мінеральних вод тощо. До речі, перші згадки про цілющі джерела (с. Крушельниця та Головецьке) датуються 1581 роком.

Славське – селище міського типу, вперше згадується в документальних джерелах у 1483 р. як уже існуюче поселення [4, с. 704]. У XVIII ст. розпочалася історія Славського, як зимового курорту. У XIX ст. це вже відомий курорт завдяки залізниці, яку проклали зі Львова до Мукачева у 1887 р.

У Славську відпочивали і лікувалися художники Іван Труш та Олена Кульчицька, етнограф Володимир Гнатюк, Іван Франко та ін. Тут народився український письменник і журналіст Федір Заревич, тривалий час (1842–1870 рр.) працював священником Микола Устиянович (1811–

1885 рр.) – відомий український письменник, громадський діяч, автор багатьох оповідань, поем, статей.

На околиці Славська знаходиться церква Успіння Пресвятої Богородиці, збудована місцевою громадою з каменю в 1901 р. (рис. 1).

У подвір'ї церкви, перед дзвіницею, встановлено погруддя М. Устияновича (рис. 2).

Рис 1. Церква Успіння Пресвятої Богородиці, смт Славське

Поблизу Славська є легендарна гора Довбушанка. За народними переказами у печерах Довбушанки колись переховувався легендарний ватажок опришківського руху Олекса Довбуш.

Цікавою для туристів буде печера “Писана криниця” – унікальна пам'ятка природи, яку народні легенди також пов'язують з діяльністю опришків та Олексою Довбушем.

Серед історичних пам'яток містечка виділяється Славська Млака – могила воїнів УПА і жертв національно-визвольного руху 1940–50-х років. Сьогодні на Млаці є два великих поховання. В першому перепоховано 18 останків, а в другому – 98 жертв.

На даний час у Сколівському районі активно розвиваються такі види туризму, як гірський, спортивний, зелений, лікувально-оздоровчий, культурно-пізнавальний та ін. Важливе значення має релігійний туризм. Історично, це найдавніший вид туризму. У ньому можна виокремити пізнавальні поїздки з метою ознайомлення з релігійними пам'ятками та культурою краю.

Для розвитку культурно-пізнавального та релігійного туризму цікавими для відвідування є населені пункти, в яких збереглися дерев'яні сакральні споруди XIX ст., виконані в класичному бойківському стилі. Серед них пам'ятки архітектури державного значення (церква Воздвиження Чесного Хреста і дерев'яна дзвіниця 1844 р. (с. Опорець), церква Успіння Богородиці 1858 р. та дзвіниця 1862 р. (с. Тухолька), церква Св. Михаїла, 1874 р. (за іншими джерелами 1901 р.) (с. Сможе) та пам'ятки архітектури місцевого значення: церква Різдва Пресвятої Богородиці (попередня назва – Св. Михаїла), 1882 р. (с. Орява);

Рис. 2. Погруддя М. Устияновича, смт Славське

церква Богоявлення (Св. Луки), 1862 р. та дзвіниця церкви, 1801 р. (с. Орявчик); церква Св. Михаїла 1888 р. та дзвіниця, 1886 р. (с. Плав'є); церква-каплиця Благовіщення Пресвятої Діви Марії (с. Підгородці); церква Св. Василя Великого, 1810 р. та дзвіниця XIX ст. (с. Риків); Михайлівська церква, 1882 р. (с. Росохач); церква Св. Івана Хрестителя, 1846 р. та дзвіниця XIX ст. (с. Хашованя); Покровська церква, 1868 р. (с. Ялинкувате) та багато інших.

Серед інших в плані туризму привертає увагу село Опорець. Перша

Рис. 3. Церква Воздвиження Чесного Хреста та дзвіниця у с. Опорець

писемна згадка про нього відноситься до 1490 р. [4, с. 718]. Сільську дерев'яну церкву Воздвиження Чесного Хреста збудував ще в середині XIX ст. у бойківському класичному стилі мешканець с. Хітар Сколівського району І. Билень (рис. 3).

Будівництво храму фінансували брати, австрійські барони Гределі зі Сколе. В інтер'єрі церкви зберігся настінний живопис 1900 року.

За переказами, зазначена церква в Опорці вже третя. Перша колись була в урочищі Мевкалів горб, а наступна – в ур. Погарці. Але із збільшенням чисельності мешканців села вона не могла вмістити усіх прихожан. Тому виникла необхідність будівництва нової, просторої, церкви. Як свідчить переказ, тривалий час селяни не могли визначитися де її будувати. Край суперечкам поклала буря: вітер зірвав із старої церкви хрест і переніс його на інший бік села. На місці, де він впав, і заклали сучасну церкву Воздвиження Чесного Хреста [6, с. 4].

На північний схід від церкви розташована дерев'яна дзвіниця 1844 року, квадратна в плані; належить до виразних зразків дерев'яної архітектури бойківської школи (рис. 3).

У зазначеному вище селі є старе кладовище, де, за розповідями старожилів, поховано австро-угорських вояків, які загинули під час Першої світової війни. У 1990 р. на цьому цвинтарі встановлено дерев'яний хрест. Тоді ж зусиллями селян було відновлено зруйнований символічний пам'ятний хрест про скасування кріпосного права в Галичині (1848 р.) та символічну могилу на честь українських січових стрільців [6, с. 4].

Важливим є село Тухолька. Перша писемна згадка про нього датується 1552 р. [4, с. 720]. В селі виділяється дерев'яна церква Успіння Богородиці 1858 р., споруджена з ялинових брусів (рис. 4).

Навпроти зазначеної церкви стоїть невелика, дерев'яна, квадратна в плані дзвіниця 1862 р., яку побудували місцеві майстри І. Кожучук і Ф. Ровимюк.

Перед дзвіницею на рівній площадці знаходяться три невеликі металеві хрести, один із яких містить табличку з історією церкви села Тухолька (рис. 5).

Сучасне село Сможе Сколівського району розташоване у карпатській улоговині, яка тягнеться вздовж автомобільної траси Київ-Чоп. З писемних джерел відомо, що воно існувало вже в XVI ст. (1553) як королівське село, а в 1760 р. йому було надано статус містечка. Багато віків тут відбувалися великі торги [4, с. 718].

Рис. 4. Церква Успіння Богородиці у с. Тухолька

Рис. 5. Дзвіниця церкви Успіння Богородиці у с. Тухолька

Відомо, що навіть І. Франко пішки ходив у це містечко, що славилася великим ярмарком рогатої худоби, а свої спостереження він виклав у невеликому етнографічному нарисі про бойків “Ярмарок у Смержу”.

Сільську дерев'яну, тризубну, триверху церкву села ще в позаминулому столітті збудував майстер Лука Снігур. Вона є пам'яткою архітектури державного значення.

Поряд з церквою знаходиться сільський цвинтар та дерев'яна двохярусна дзвіниця XIX ст. Її перенесли з Долинівки, що зараз є околицею зазначеного села. В комплексі обидві споруди утворюють своєрідний ансамбль бойківської школи народної архітектури.

До сакральних пам'яток місцевого значення належить церква-каплиця Благовіщення Пресвятої Діви Марії, що знаходиться у с. Підгородці (рис. 6). Перша писемна згадка про зазначене село відноситься ще до 1397 р. [4, с. 719].

Перші відомості про сільську церкву в Підгородцях значаться в 1515 р. Відомо, що пам'ятку перебудовували у 1838 р. В 1992 р. її

Рис. 6. Церква-каплиця Благовіщення Пресвятої Діви Марії у с. Підгородці

відновили під керівництвом місцевого майстра Богдана Андрейківа. Варто зауважити й те, що до реставрації при вході, праворуч і ліворуч від дверей, висіли дві ікони – найдавніший витвір невідомих галицьких малярів, але на даний час вони виявилися втраченими. За переказами, під час визвольної війни 1648–1657 рр. місцеві селяни перед вступом у козацьке військо освячували в каплиці свої шаблі [7, с. 184].

Рис. 7. Храм Св. Димитрія у с. Підгородці

Велику роль в національному відродженні села Підгородці відіграло зведення Храму Святого Димитрія (рис. 7). Церква будувалася з каменю. В той час вона була четвертим кам'яним храмом в Сколівській окрузі (після Славське, Сколе і Верхнього Синьовидного). Історичні архівні джерела свідчать, що зведення храму відбулося в 1838 р. [8, с. 17]. Народний переказ говорить, що в інтер'єрі храму значну роботу виконав галицький маляр Корнило Устинович, який вивів дві вертикальні фрески: “Життя Святого Миколая” і “Життя святого Димитрія”, а на стелі – дві

горизонтальні фрески – “Христос во славі” і “Страшний Суд”. Прикрасив храм живописний іконостас, над яким працювали Людвік Лесняк і Корнило Устинович [8, с. 18].

Приблизно в 1938 р. у Підгородцях силами місцевого польського населення та польськомовних мешканців навколишніх сіл (Урич, Сопіт, Крушельниця, Корчин Шляхетський та ін.) при значній матеріальній та фінансовій підтримці членів товариства офіцерів та урядовців Міністерства військ Польщі у селі було зведено римо-католицький костел. В кінці 70-х рр. минулого століття в руслі ідеологічної боротьби з релігією в результаті спровокованого підпалу він згорів [8, с. 64]. Поступово відбувалося руйнування залишків храму. Зараз на місці колишньої пам’ятки залишилися лише кам’яні сходинок притвору, частина долівки, рештки фундаментів храму (рис. 8).

Колись у селі проживало багато євреїв. Єврейська спільнота села на початку ХХ ст. звела дерев’яну синагогу. За переказами вона знаходилася в центральній частині села, яка зараз забудована. Але в 1938 р. в селі сталася пожежа і вона згоріла [8, с. 65].

Засновником села Орявчик у 1592 р. вважається Костянтин Острозький [9, с. 27]. Серед інших пам’яток в селі виділяється оновлена церква Богоявлення (Св. Луки). Вона датується 1862 р. (рис. 9).

Поблизу церкви в Орявчику є стародавня дерев’яна, квадратна в плані дзвіниця 1801 р., яку колись збудував місцевий майстер Стефан Косилович. Серед інших пам’яток села вона відзначається архайчністю бойківського витвору (рис. 10).

Рис. 8. Місце знаходження та залишки зруйнованого римо-католицького костелу в с. Підгородці

Рис. 9. Дерев'яна церква церкви Богоявлення (Святого Луки) в с. Орявчик

Рис. 10. Дзвіниця церкви Богоявлення (Святого Луки) в с. Орявчик

В церкві (до ремонту) було рідкісне старовинне конструктивне закінчення верхів, тобто унікальна захорона самого вершка від затікання дощу: скляна насадка грушовидної форми, настромлена на стрижень, в який вставлявся хрест ковальської роботи (давня дохристиянська традиція в Україні завершення верхів). Сьогодні це функціональне вирішення, замінила бляха [3, с. 267].

Рис. 11. Дерев'яна церква Св. Василя Великого в с. Риків на Сколівщині

Заслуговує на увагу й сучасне село Риків Сколівського району. Перша писемна згадка про нього датується 1602 р. [10, с. 9]. У центрі села, вище дороги, на крутому схилі гори, що біля цвинтаря, знаходиться стародавня церква Святого Василя Великого, котру було збудовано ще в 1810 р. (рис. 11).

Цінною пам'яткою бойківської архітектури в Рикові також є дерев'яна двохярусна, квадратна в плані дзвіниця

XIX ст. Вона знаходиться поблизу церкви і рельєфно доповнює храмову споруду (рис. 12).

Цікавими для огляду є також церква Св. Михаїла 1888 р. та дзвіниця 1886 р. у с. Плав'є–Бринівка. Село засноване в 1523 р. [4, с. 719].

Перша церква в Плав'ю була збудована в 1523 р., в часи заснування села. Тоді вона мало чим відрізнялася від звичайної селянської хати, – як

Рис. 12. Дерев'яна дзвіниця церкви Св. Василя Великого в с. Риків

переказують, – хіба що розмірами більша. Була храмова споруда дерев'яна, під солом'яною стріхою, долівки не було, в середині витолочена земля. Пізніше сільські майстри доробили бані.

Близько 1884 р. стару церкву розібрали і збудували нову. Простояла вона всього 2 роки і згоріла.

В 1888 р. на кошти парафіяльної громади з дерева побудовано теперішню церкву [11, с. 32]. Її збудував виходець із села Петро Скільський. Імена жертводавців та меценатів увіковічено на стінах притвору храмової споруди. В 1891 р. під час ремонту було виконано незначну добудову пам'ятки (рис. 13, 14) [12, с. 4].

В повній гармонії з архітектурною композицією зазначеної церкви знаходиться квадратна в плані дзвіниця, збудована на два роки раніше, ніж церква. Ансамбль належить до типових витворів народної архітектури бойківської школи (рис. 15).

Рис. 13, 14. Дерев'яна церква Св. Михаїла в Плав'ю-Бринівці та написи на стінах притвору про його майстрів, жертводавців та меценатів. (Світлини Р. Береста)

Рис. 15. Дерев'яна дзвіниця храму Святого Михаїла в с. Плав'є-Бринівка на Сколівщині. (Світлина Р. Береста)

У іншій частині села, що зараз має назву Плав'є-Вадрусівка знаходиться дерев'яна церква Чудо Святого Архистратига Михаїла, яка була збудована у 1905 р.

З розповідей місцевих мешканців відомо, що на місці існуючої церкви колись стояв старий храм, споруджений приблизно наприкінці XVII ст. Він спочатку був покритий соломною, а згодом – гонтами. Крім того, у храмі не було дерев'яної підлоги, а тільки втрамбована земля. Згодом поверх землі почали класти так звані “колотниці”. Ця споруда проіснувала майже два століття.

На початку XX ст. навколо старої церкви мешканці села звели новий дерев'яний храм, який досі функціонує (рис. 16).

Рис. 16. Дерев'яна церква Чудо Святого Архистратига Михаїла в с. Плав'є-Вадрусівка. (Світлина Р. Береста)

Рис. 17. Пам'ятна дошка на церкві Чудо Св. Арх. Михаїла в с. Плав'є-Вадрусівка. (Світлина Р. Береста)

Як зазначено на пам'ятній дошці, священником парафії в той час був о. Микола Левицький (Никола Левицкий). Головним майстром на будівництві значився Дмитро Комар з Ціневи. У будівельних справах йому допомагали два церковні провізори Йосип Бенькович і Михайло Волошин, а також члени церковного комітету Василь Улич та Петро Федькович (рис. 17). Будували храм на добровільні пожертви та кошти мешканців всього села. Будівництво вдалося завершити у 1905 р. Після

Рис. 18. Дерев'яна церква Чудо Святого Архистратига Михаїла в с. Плавє-Вадрусівка. (Світлина Р. Береста)

цього почали розбирати стару церкву і частинами виносити через двері новобудови [12, с. 4].

Неподалік від церкви стоїть дерев'яна дзвіниця, яка існувала ще до того, як було збудовано храм (рис.18). Спочатку в ній налічувалося чотири дзвони, але в часи Другої світової війни один із них забрали німці, тому зараз ми можемо побачити один великий і два малі дзвони [12, с. 4].

Одночасно з цим храмом у Вадрусівці діяв костел, але, на жаль, подальша його доля невідома.

Пам'яткою архітектури місцевого значення була і дерев'яна церква Святого Михайла 1836 року у с. Сопіт Сколівського району. Вона відносилась до тридільних однозрубних церков, відомих під назвою "хатній тип", однак, у 2009 р. згоріла. Але парафіяни під час пожежі зуміли врятувати богослужбні речі, престол та деякі ікони. Цього ж року в селі розпочалось будівництво нового храму. Новий храм теж носить ім'я Святого Михайла (рис. 19).

Навпроти храму знаходиться дерев'яний хрест, встановлений на честь відзначення 400-ліття Берестейської Унії (1596–1996 рр.). У

Рис. 19. Церква Св. Михайла в с. Сопіт на Сколівщині

Рис. 20. Капличка в с. Сопіт на Сколівщині

зазначеному селі також є дві каплички, одна із яких, як свідчить напис на встановленій табличці, “...відновлена Дробчак Ігорем Стефановичем і його родиною в знак вдяки, за його виздоровлення...” (рис. 20).

Типовим зразком бойківського сакрального будівництва є також Церква Святого Архистратига Михайла з дзвіницею із села Тисовець. Церкву збудовано в 1863 р., а в 1972 р. привезено до Львова і встановлено у Музеї народної архітектури та побуту. У церкві, крім іконостасу, який у 1889 р. виготовив майстер В. Чайка із с. Головецько Львівської області, на стінах бабинця розміщені ікони XVII ст. “Благовіщення” та “Розп’яття Христа”.

В Шевченківському Гаю є каплиця із с. Ялинкувате Сколівського району. Вона збудована в 60-70-х рр. минулого століття із матеріалу старої місцевої церкви 1752 р., яку зруйнувала буря.

Зі Сколівщини до нашого часу дійшли цінні пам’ятки іконопису, найдавнішими з яких є “Богоматір Одигітрія з пророками” XV ст. з церкви Св. Димитрія із с. Підгородці та “Св.Юрій і Св. Параскева П’ятниця” кінця XV – поч. XVI ст. з церкви Козьми і Дем’яна, с. Корчин. Ці та інші пам’ятки культури (“Різдво Богородиці” - ікона XVI ст. з м. Сколе, ікони художника Марка Шестаковича 1738 р. з с. Сухий Потік та ін.) зберігаються у Національному музеї імені А. Шептицького у Львові.

У церкві Воздвиження Чесного Хреста 1844 р. (с. Опорець) зберігаються стародруки Львівського Ставропігійського братства початку XVII ст.

У церкві Св. Архистратига Михайла 1889 р. (деякі джерела подають 1893 р.) (с. Сухий Потік) частково зберігся іконостас із попередньої церкви, збудована у першій половині XVIII ст., який малював Марко Домажирський-Шестакович у 1730–1731 рр. [5, с. 122].

Багатими є й інші села Сколівського району на історичні та культурні ресурси. Зокрема, в с. Тухля, яке за історичними даними відоме з 1397 р. [4, с. 719], знаходиться церква 1802 р., пам’ятка архітектури державного значення. В стіні церкви вмурована бронзова меморіальна плита з прізвищами полеглих українських січових стрільців на г. Маківці, що є пам’яткою історії та культури місцевого значення [3, с. 277].

У зазначеній церкві також зберігаються ікони пензля відомого художника Корнила Устияновича, сина українського письменника [2, с. 25]. Праворуч від входу до храму встановлено металевий хрест із написом на табличці “400 років Берестейської Унії”. Ліворуч знаходиться хрест, споруджений в пам’ять 50-ї річниці скасування панщини в Галичині (1848–1898 рр.). Неподалік знаходиться ще один пам’ятний хрест, встановлений борцям за волю України на честь 50-річчя УПА, а біля народного дому “Просвіта” – дерев’яний хрест на честь незалежності України. У 1967 р. в Тухлі було відкрито пам’ятник І. Франкові, яку виконав скульптор А. Білостоцький.

Спеціальним рішенням XII сесії першого демократичного скликання Сколівської районної Ради народних депутатів від 06.04.1992 р. № 187 було визначено пам'ятки історії та культури місцевого значення [3, с. 277]. Серед них: пам'ятник Захару Беркуту та Меморіальний комплекс “Франкова криниця” у с. Тухля; пам'ятник Т. Шевченку (рис. 21) та Братська могила воїнів і мирних жителів, що загинули в роки Другої світової війни, що у смт. Славське; Могила воїнів УПА та могила УСС в с. Орів; Поле Зеленівський Потік – могила воїнів УПА куреня “Бойки” імені Б. Хмельницького в Підгородцях та ін.

Рис. 21. Пам'ятник Т. Шевченку в селищі Славське

Цікавими для огляду туристів могли б стати історичні місця, пов'язані з національно-визвольним рухом 40-50 рр. у селах Труханів, Ямельниця, Хітар та інших Сколівського району.

Ще двома іншими рішеннями Сколівської районної Ради народних депутатів у 1992 р. було визначено землі історико-меморіального призначення (могили українських січових стрільців на горі Ключ, що загинули в боях з російськими військами у 1914 р. – с. Труханів; Славська Млака – могили воїнів УПА і жертв національно-визвольного руху 40-50-х рр.; поховання солдатів царської армії – учасників Першої світової війни у с. Орява та ін.) та землі історико-культурного призначення (археологічна стоянка та житла різних епох в с. Підгородці та ін.).

Рішеннями виконкому Львівської обласної Ради народних депутатів 1970, 1978, 1980, 1982 рр. було визначено Державні пам'ятки природи місцевого значення у селах Ямельниця, Орів, Тухля Підгородці та ін. та заповідні урочища місцевого значення у селах Тухля та Сопіт Сколівського району.

Туристично-рекреаційний потенціал Сколівського району становить 89 відпочинкових закладів, близько 300 агроосель, 5 канатно-крісельних доріг, 30 бугельних витягів, 35 гірськолижних трас.

Згідно постанови Кабінету Міністрів України від 15.12.1997 р. № 1391 “Про внесення змін до переліку населених пунктів, віднесених до курортних” статус курортних мають такі населені пункти Сколівського району: районний центр – м. Сколе, смт. Верхнє Синьовидне, смт. Славське, с. Гребенів та с. Корчин.

Очевидним є те, що Сколівщина багата як природними, так і унікальними пам’ятками – туристичними історико-культурними ресурсами. Багато, на жаль, уже втрачено. Їхнє раціональне використання дасть змогу розширити та покращити існуючий ринок туристичних послуг, зокрема, у сфері зеленого, лікувального, культурно-пізнавального, релігійного та інших видів туризму і тим самим привабити вітчизняного та іноземного туриста.

ДЖЕРЕЛА:

1. Вітання Президента України Віктора Януковича з нагоди Дня туризму [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.mtu.gov.ua/uk/novini_derzturizmkuort/24102.html
2. *Тимчишин Я.* У Сколівські Бескиди. Красназнавчо-туристський нарис. – Львів, 1975. – 64 с.
3. Сколівщина. – Львів: Інститут народознавства НАН України, 1996. – 728 с.
3. Історія міст і сіл Української РСР. Львівська область. – К., 1968. – 980 с.
4. *Слободян В.* Церкви України. Перемиська єпархія. – Львів, 1998. – 864 с.
5. *Плав’яник В.* Короткий нарис з історії с. Опорець // Бойківська думка. – 2000. – 3 червня. – С. 3–4.
6. *Щур Р.* Підгородці: сторінки історії. – Львів: Літопис, іл. – 244 с.
7. Підгородці: історія сакральних пам’яток. – 2009. – 76 с.
8. *Луців В.* Містами і селами древньої Бойківщини. // Літопис Бойківщини. – 1971. – Березень-вересень. – Ч. 1-2 (20-21). – С. 20–28.
9. *Набитович М. В.* Село серед гір. Історичний нарис. – Львів: СПОЛОМ, 2005. – 56 с.
10. *Левицький Т.* Плав’є. // Літопис Бойківщини. – 1971. – Травень-грудень. – Ч. 3-4 (22–23). – С. 30–36.
11. *Арендач М.* Село Плав’я. Короткий історичний нарис // Бойківська думка. – 2007. – 5–11 серпня.

Наталія ЛЫСЫК

ТУРИСТИЧЕСКИЕ РЕСУРСЫ СКОЛЕВЩИНЫ

Рассматриваются туристические ресурсы населенных пунктов Сколевского района, в частности, деревянные сакральные сооружения (церкви и колокольни), исполненные в классическом бойковском стиле, которые являются памятниками архитектуры государственного и местного значения.

Ключевые слова: туристический ресурс, культурно-познавательный туризм, религиозный туризм, памятка архитектуры, бойковская школа церковного строительства.

Natalia LYSYK

TRAVEL RESOURCES OF SKOLE REGION

Tourism resources of Skole region settlements, including made in classic Boyko style sacral buildings (churches and bell towers), which are architectural monuments of national and local significance, are considered.

Key words: tourism resources, cultural and educational tourism, religious tourism, architectural monument, Boyko school church building.